

SEURAKUNTAYHTYMÄN PERUSSÄÄNTÖMALLI JA SEURAKUNTANEUVOSTON OHJESÄÄNTÖMALLI

Kirkkohallitus on 20.4.2004 pitämässään täysistunnossa hyväksynyt seurakuntayhtymän perussääntömallin ja seurakuntaneuvoston ohjesääntömallin. Aikaisemmat mallit ovat vuodelta 1994.

Mallien päivittäminen on tullut ajankohtaiseksi siitä syystä, että kirkolliskokous on toukokuussa 2003 hyväksynyt kirkkolainsäädännön muutokset, jotka koskevat seurakuntayhtymän hallintoa. Lainsäädäntömuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2005. Lainsäädäntömuutosten sisällöstä löytyy tarkempaa tietoa osoitteesta www.evl.fi/kirkolliskokous.

Seurakuntayhtymät ovat kooltaan ja rakenteeltaan erilaisia ja niiden toiminta- ja hallintokulttuurit poikkeavat toisistaan. Mallien hyödyntämisessä seurakuntien ja seurakuntayhtymien tulisi omista lähtökohdistaan harkita, miten hallintoa on uusi lainsäädäntö huomioon ottaen tarpeen tarkistaa ja kehittää.

Seurakuntayhtymän perussääntömallin lisäksi Kirkkohallitus on laatinut ohjeen tällä hetkellä täydellisessä tai osittaisessa yhteistaloudessa toimivien seurakuntayhtymien perussääntöjen tarkistustarpeesta. Perussääntöjä tarkistettaessa vastaamaan tulevaa lainsäädäntöä on seurakuntayhtymissä mahdollisuus yleisemminkin huolellisesti arvioida sitä, minkälainen tehtävien jako yhtymän ja seurakuntien välillä on tällä hetkellä ja näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa tarkoituksenmukaisin.

Lisätietoja antaa tarvittaessa hallintopäällikkö Mikko Tähkänen, p. (09) 180 2223, mikko.tahkanen@evl.fi.

KIRKKOHALLITUS

Risto Junttila

Mikko Tähkänen

OHJE ENNEN 1.1.2005 VOIMASSA OLEVIEN SEURAKUNTAYHTYMIEN PERUSSÄÄNTÖJEN TARKISTUSTARPEESTA

TAUSTAA

Seurakuntayhtymähallintoa uudistetaan huomattavasti 1.1.2005 lukien. Suurin periaatteellinen muutos on siinä, että seurakuntayhtymien eri yhteistalousoimuista (täydellinen yhteistalous ja osittainen yhteistalous) luovutaan. Tämän jälkeen niistä ei puhuta enää lainkaan. On vain yhdenlaisia seurakuntayhtymiä, joita kaikkia koskevat samat perussäännökset.

Seurakuntayhtymien hallintorakenne ja vaalijärjestelmä yhdenmukaistuu. Kaikilla seurakuntayhtymillä on seurakuntavaaleilla valittava yhteinen kirkkovaltuusto ja jokaisella seurakunnalla samoin vaaleilla valittava seurakuntaneuvosto. Kaikissa seurakuntayhtymissä yhtymän yhteinen kirkkovaltuusto käyttää lähtökohtaisesti yksittäisissä seurakunnissa kirkkovaltuustolle kuuluvaa toimivaltaa. Tämä merkitsee muutosta osittaisen yhteistalouden seurakunnille, kun taas tilanne enemmistönä olevissa täydellisen yhteistalouden seurakunnissa pysyy periaatteessa entisellään. Sen sijaan toimivaltasäännökset ovat siten entistä väljempinä, että seurakuntayhtymissä on aikaisempaa enemmän mahdollisuuksia järjestää seurakuntayhtymän ja seurakuntien välisiä toimivaltasuhteita, joskin eräitä henkilöstöhallinnon asiaryhmiä siirretään yhtymän yksinomaiseen toimivaltaan. Perussäännöllä seurakunnalle voidaan antaa toimivalta perustaa ja lakkauttaa virkansa sekä määrätä kiinteistä omaisuudesta laajemmin kuin tähän asti, jolloin se saattoi koskea vain lahjoitusomaisuutta.

Kaikkien seurakuntayhtymien seurakunnissa on varsinaisena päättävänä elimenä vain seurakuntaneuvosto. Se vastaa pääasiassa yksittäisen seurakunnan kirkkoneuvostoa, mutta sillä on myös valtuustoluonteisia tehtäviä. Seurakuntaneuvoston asiana on huolehtia kaikista seurakunnan tehtävistä, jotka eivät lain tai perussäännön nojalla kuulu yhtymän päätettäviin.

Kirkkolain muutosten siirtymäsäännösten mukaan marraskuun 2002 seurakuntavaaleissa valitut seurakuntaneuvostot ja yhteiset kirkkovaltuustot jatkavat seurakuntaneuvostoina ja yhteisinä kirkkovaltuustoina vaalikauden loppuun. Vastaavasti osittaisessa yhteistaloudessa olevien seurakuntien kirkkovaltuustot jatkavat kirkkolain mukaisina seurakuntaneuvostoina vaalikauden loppuun. Myös osittaisessa yhteistaloudessa olevien seurakuntien kirkkovaltuustojen valitsemat yhteiset kirkkovaltuustot jatkavat kirkkolain mukaisina yhteisinä kirkkovaltuustoina toimikautensa loppuun.

Tässä ohjeessa käsitellään pelkästään niitä asioita, joita on tarpeen ottaa huomioon, kun voimassa olevia perussääntöjä tarkistetaan vastaamaan 1.1.2005 voimaan tulevia säädösmuutoksia.

SEURAKUNTAYHTYMÄN PAKOLLISET LAKISÄÄTEISET TEHTÄVÄT

Perussäännöissä on mainittu yhteistalouden muoto eli se, onko kyseessä täydellinen vai osittainen yhteistalous. Perussääntöjen tarkistustarve ilmenee vähimmillään siten, että perussäännöstä poistetaan maininta täydellisestä tai osittaisesta yhteistaloudesta.

Uudessa lainsäädännössä on kokonaan luovuttu puhumasta yhteistalouden käsitteestä. Sen sijaan puhutaan ainoastaan siitä, milloin seurakuntien on muodostettava seurakuntayhtymä ja siitä, että seurakunnat muodostavat seurakuntayhtymän.

Kirkkojärjestyksen 10 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan perussäännössä on määrättävä, mitkä hallintoon ja talouteen liittyvät asiat on yhtymän hoidettava.

Seurakuntayhtymä hoitaa 1.1.2005 alkaen suoraan lain nojalla pakollisina lakisääteisinä tehtävinä kirkkolain 11 luvun 2 §:n 1 – 2 momentissa mainitut asiat, vaikka voimassaolevassa perussäännössä olisi mainitusta lainkohdasta poikkeavia säännöksiä. Nämä 1 – 2 momentin säännökset syrjäyttävät perussäännössä olevat määräykset. Perussäännöstä on kuitenkin syytä selvyyden vuoksi tarkistaa, ettei siihen sisälly säännöksiä, jotka ovat kirkkolain vastaisia.

Kirkkolain 11 luvun 2 §:n 1 momentin mukaisesti seurakuntayhtymän on pakollisina lakisääteisinä tehtävinä hoidettava asiat, jotka koskevat yhtymään kuuluvien seurakuntien kirkollisverotusta, kirkollisverojen ja muiden yhteisten tulojen jakoa seurakuntien kesken sekä kirkon keskusrahastoon suoritettavia maksuja ja talousarviota, rahatointa, tilinpäätöstä ja tilintarkastusta.

Kirkkolain 11 luvun 2 §:n 2 momentin mukaisesti seurakuntayhtymän on lisäksi hoidettava pakollisina lakisääteisinä tehtävinä seurakuntien henkilöstöasiat, jotka koskevat

- 1) palkan ja työnantajasuoritusten maksamista, työnantajailmoitusten tekemistä ja palkkakirjanpitoa,
- 2) nimikirjanpitoa, jollei tässä laissa toisin säädetä,
- 3) virka- ja työehtosopimusten tekemistä ja tulkintaa sekä paikallisesti toteutettavien palkantarkistusten tekemistä tai palkantarkistuksia koskevien esitysten tekemistä kirkon sopimusvaltuuskunnalle, sekä
- 4) luottamusmiestoimintaa, työsuojelua, työterveyshuoltoa sekä työnantajan ja työntekijöiden välistä yhteistoimintaa.

Seurakuntayhtymän pakollisten lakisääteisten tehtävien osalta riittää, että perussäännössä viitataan kyseisiin kirkkolain kohtiin. Tällöin voidaan käyttää esimerkiksi seuraavaa muotoilua: ” Seurakuntayhtymä hoitaa sille kirkkolain 11 luvun 2 §:n 1 – 2 momentissa säädettyt asiat.”

OMAISUUS

Lainsäädännön muutos ei automaattisesti tuo mitään muutoksia omaisuuden omistussuhteisiin tai hallintasuhteisiin. Yhtymä omistaa tai hallitsee edelleenkin sen omaisuuden, mikä sillä oli aikaisemminkin, ja vastaavasti seurakunta omistaa tai hallitsee edelleenkin sen omaisuuden, mikä sillä oli aikaisemminkin.

Vielä 31.12.2004 asti voimassa olevan KL 11 luvun 3 §:n nojalla nykyisten täydellisessä yhteistaloudessa olevien seurakuntayhtymien perussäännöissä on voitu määrätä, että seurakunnalle lahjoitettu tai testamentilla annettu taikka seurakunnan lahjoitusvaroin hankkima omaisuus on pysynyt seurakunnan omistuksessa. Muutoin kaikki omaisuus on siirtynyt aikanaan seurakuntayhtymän omistukseen. Vastaavasti nykyisten osittaisessa yhteistaloudessa olevien seurakuntayhtymien seurakunnat ovat säilyttäneet omaisuutensa omistuksessaan, ellei perussäännössä ole toisin määrätty. Osittaisessa yhteistaloudessa toimivalle seurakuntayhtymälle siirtyneestä omaisuudesta on tullut laatia perussääntöön liitettävä luettelo.

Vaikka seurakuntayhtymä ja seurakunnat säilyttävät edelleenkin omistuksessaan sen omaisuuden, joka niillä aikaisemminkin on ollut omistuksessaan, on kuitenkin erityisesti osittaisessa yhteistaloudessa olevien seurakuntayhtymien perussääntöön selvyuden vuoksi aiheellista ottaa määräykset siitä, että seurakunnat voivat omistaa omaisuutta, ja laatia luettelot tästä seurakuntien omistuksessa olevasta omaisuudesta. Kun omaisuus säilyy samalla omistajalla kuin aikaisemminkin, ei tästä aiheudu kirjaamistoimenpiteitä (esimerkiksi kiinteän omaisuuden osalta lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin).

Jos perussäännön tarkistamisen yhteydessä on tarkoitus perussäännön muutoksen ja siihen otettavan omaisuusluettelon nojalla tehdä omaisuuden siirtoja eli siirtää omaisuutta seurakuntayhtymän ja seurakuntien välillä, on tällainen perussäännön muutos uuden KL 11 luvun 5 §:n 1 momentin nojalla alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi. Alistus ei ole kuitenkaan tarpeen, jos päätös on tehty yksimielisesti.

TULONJAKOPERUSTEET SEURAKUNTIEN KESKEN

Verotulojen jakoperusteista seurakuntien kesken on voitu ottaa määräyksiä joko voimassa oleviin perussääntöihin tai sitten asiasta on voitu päättää yhteisen kirkkovaltuuston erillisellä päätöksellä. Perussääntöön perustuvat tai erilliseen yhteisen kirkkovaltuuston päätökseen perustuvat jakoperusteet säilyvät seurakuntayhtymää ja seurakuntia sitovina edelleenkin.

Jos verotulojen jakoperusteista on otettu määräyksiä voimassa olevaan perussääntöön, verotulojen jakoperusteiden mahdollisessa muuttamisasiassa on syytä muistaa seuraavaa. Perussäännön muutos, joka koskee verotulojen jakoperusteen muuttamista, on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi. Alistamisvelvollisuus voi tulla kyseeseen ainoastaan silloin, kun perussäännössä jo aikaisemmin ollutta jakoperustetta muutetaan tai kun perussääntöön lisätään verotulojen jakoperusteet tilanteessa, joissa tästä asiasta ei ole aikaisemmin ollut perussäännössä mitään mainintaa. Jos perussäännön muutos on hyväksytty yksimielisesti, ei alistamista tarvita.

Edelleenkin verotulojen jakoperusteista seurakuntien kesken ei ole välttämätöntä määrätä perussäännössä. Edelleenkin on mahdollista, että verotulojen jaosta seurakuntien kesken päättää yhteinen kirkkovaltuusto erillisellä päätöksellään. Yhteinen kirkkovaltuustohan käyttää seurakuntayhtymässä budjettivaltaa päättämällä yhteisten tulojen jaosta seurakuntien kesken ja hyväksymällä talousarvion.

SEURAKUNTIEN VIRKOJEN PERUSTAMINEN JA LAKKAUTTAMINEN

Kirkkolain 11 luvun 2 §:n 4 momentin nojalla yhtymä päättää seurakuntien virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta, jollei näitä asioita anneta perussäännössä seurakuntien hoidettavaksi.

Jos perussääntöön ei oteta mitään mainintoja virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta, siirtyy toimivalta näissä asioissa myös entisissä osittaisessa yhteistaloudessa olevien seurakuntayhtymien osalta yhtymälle.

SEURAKUNTAYHTYMÄN MUUT HALLINTOON, TALOUTEEN JA TOIMINTAAN LIITTYVÄT TEHTÄVÄT

Perussäännössä mahdollisesti mainitut kirkkolain 11 luvun 2 §:n 5 momentin mukaisesti yhtymän hoidettavaksi määrättyt asiat voidaan säilyttää entisellään, ellei näiden tehtävien tarkistamiseen muista syistä ole tässä yhteydessä seurakuntayhtymässä tarvetta.

PERUSSÄÄNNÖN MUUTOKSEN ALISTAMINEN KIRKKOHALLITUKSEN RATKAISTAVAKSI

Lähtökohtaisesti perussäännön muutosta ei ole alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi.

Kuitenkin niissä tapauksissa, joissa perussäännön muutos koskee

- perussäännöllä määrättyä verotulojen jakoperusteiden muuttamista seurakuntien kesken,
- omaisuuden siirtämistä seurakuntayhtymän ja seurakuntien välillä tai
- virkojen perustamista ja lakkauttamista koskevan päätösvallan siirtämistä seurakuntayhtymän ja seurakuntien välillä,

perussäännön muutos on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi. Näissäkään tapauksissa alistamista ei tarvita, jos päätös on tehty yksimielisesti.

SEURAKUNTAYHTYMÄN PERUSSÄÄNTÖMALLI

Kirkkohallituksessa on laadittu perussääntömalli seurakuntayhtymää varten. Seurakuntayhtymät ovat kooltaan ja rakenteeltaan erilaisia ja niiden toiminta- ja hallintokulttuurit poikkeavat toisistaan. Tämän vuoksi malliin on viitteenomaisesti ja esimerkkeinä otettu sellaisia toimintoja, joita tavallisesti hoidetaan yhteisesti. Seurakuntien tulisi vapaasti omista lähtökohdistaan harkita, miten hallintoa on uusi lainsäädäntö huomioon ottaen tarpeen tarkistaa ja kehittää.

Tässä perussääntömallissa on huomioitu 1.1.2005 voimaan tulevat seurakuntayhtymähallintoa koskevat kirkkolain muutokset.

Aikaisempaan lainsäädäntöön verrattuna seurakuntayhtymät eivät enää jakaudu täydellisessä ja osittaisessa yhteistaloudessa toimiviin yhtymiin. Myöskään käsitteellisesti ei kirkkolaissa enää puhuta yhtymän talouden muodosta. Seurakunnat vain muodostavat yhtymän, jonka perussäännössä on voitu kirkkolain sallimissa rajoissa määrätä yhtymän ja seurakuntien välisestä toimivallasta ja tehtävien jaosta.

PERUSTELUT

Seurakuntayhtymän perussääntö

Kirkkolain 11 luvun 1 §:n mukaan saman kunnan alueella olevien seurakuntien on muodostettava seurakuntayhtymä. Tässä seurakunnilla ei ole harkinnanvaraa.

Saman lainkohdan mukaan seurakuntayhtymän voivat muodostaa kuitenkin myös kahden tai useamman kunnan alueella olevat seurakunnat vapaaehtoisen sopimuksen pohjalta.

Kirkkolain 11 luvun 4 §:n mukaan seurakuntayhtymälle on hyväksyttävä perussääntö, jossa määrätään yhtymän hoidettavaksi annettavat tehtävät sekä annetaan muut määräykset, jotka ovat tarpeen yhtymän ja sen seurakuntien toimivallan osoittamiseksi.

1 § Seurakuntayhtymän seurakunnat, nimi ja kotipaikka

Perussäännössä on kirkkojärjestyksen 10 luvun 2 §:n nojalla mainittava seurakuntayhtymän nimi, kotipaikka ja siihen kuuluvat seurakunnat.

Nimen tulee sisältää sana seurakuntayhtymä. Tämä osoittaa heti selvästi, mistä oikeushenkilöstä on kysymys.

Oikeushenkilön kotipaikalla on tärkeä merkitys. Käytännössä tämä on useimmissa tapauksissa itsestään selvä, kun pääsääntöisesti seurakuntayhtymän muodostavat saman kunnan alueella olevat seurakunnat. Tällöin seurakuntayhtymän kotipaikka on aina tämä kunta. Jos seurakuntayhtymän muodostavat kuitenkin eri kuntien alueilla olevat seurakunnat, on kotipaikka erikseen valittava näistä kunnista.

2 § Seurakuntayhtymän tehtävät

Kirkkojärjestyksen 10 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan perussäännössä on määrättävä

- 1) mitkä hallintoon ja talouteen liittyvät asiat on yhtymän hoidettava;
- 2) niistä seurakunnalliseen toimintaan kuuluvista tehtävistä ja työmuodoista, jotka kirkkolain 11 luvun 2 §:n 5 momentin mukaan annetaan yhtymän hoidettavaksi; sekä
- 3) niistä muista asioista, jotka on tarpeen seurakuntayhtymän ja siihen kuuluvien seurakuntien välisten asioiden hoitamiseksi.

Seurakuntayhtymällä on useita lakisääteisiä tehtäviä. Kirkkolain 11 luvun 2 §:n 1 – 2 momentissa on säädetty seurakuntayhtymän pakollisista lakisääteisistä tehtävistä.

Kirkkolain 11 luvun 2 §:n 1 momentin mukaisesti seurakuntayhtymän on pakollisina lakisääteisinä tehtävinä hoidettava asiat, jotka koskevat yhtymään kuuluvien seurakuntien kirkollisverotusta, kirkollisverojen ja muiden yhteisten tulojen jakoa seurakuntien kesken sekä kirkon keskusrahastoon suoritettavia maksuja ja talousarviota, rahatointa, tilinpäätöstä ja tilintarkastusta.

Kirkkolain 11 luvun 2 §:n 2 momentin mukaisesti seurakuntayhtymän on lisäksi hoidettava pakollisina lakisääteisinä tehtävinä seurakuntien henkilöstöasiat, jotka koskevat

- 1) palkan ja työnantajasuoritusten maksamista, työnantajailmoitusten tekemistä ja palkkakirjanpitoa,
- 2) nimikirjanpitoa, jollei tässä laissa toisin säädetä,
- 3) virka- ja työehtosopimusten tekemistä ja tulkintaa sekä paikallisesti toteutettavien palkantarkistusten tekemistä tai palkantarkistuksia koskevien esitysten tekemistä kirkon sopimusvaltuuskunnalle, sekä
- 4) luottamusmiestoimintaa, työsuojelua, työterveyshuoltoa sekä työnantajan ja työntekijöiden välistä yhteistoimintaa.

Seurakuntayhtymän pakollisten lakisääteisten tehtävien osalta riittää, että perussäännössä viitataan kyseisiin kirkkolain kohtiin.

Seurakuntayhtymälle kuuluvista lakisääteisistä tehtävistä, jotka kuitenkin voidaan myös siirtää seurakunnille, säädetään kirkkolain 11 luvun 2 §:n 4 momentissa. Tämän 4 momentin mukaan seurakuntayhtymä päättää myös seurakuntien virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä seurakuntien kiinteästä omaisuudesta ja sen luovuttamisesta, jollei näitä asioita ole perussäännössä annettu seurakuntien hoidettavaksi. Jos nämä tehtävät kuuluvat yhtymälle, riittää perussäännössä viittaus kyseiseen kirkkolain kohtaan eli kirkkolain 11 luvun 2 §:n 4 momenttiin.

Jäljempänä olevassa perussääntömallissa on malli siihen, miten asia voidaan ilmaista silloin, kun seurakuntayhtymä hoitaa kaikki sille kirkkolain 11 luvun 2 §:n 1 – 2 ja 4 momentissa säädettyt tehtävät.

Kirkkolain 11 luvun 2 §:n 5 momentin mukaan seurakuntayhtymän päätettäväksi voidaan perussäännössä antaa myös muita hallintoon ja talouteen liittyviä asioita sekä siinä mainittuja seurakunnalliseen toimintaan liittyviä tehtäviä ja työmuotoja. Nämä

tehtävät on lueteltava perussäännössä erikseen. Perussääntömallissa on esimerkinomaisesti lueteltu sellaisia tehtäviä, joita yhtymä tyypillisesti hoitaa.

Kirkkolaissa seurakuntayhtymän lakisääteiksi tehtäviksi säädetyt asiat on laissa määritelty edellä selostetulla tavalla siten yleisluontoisesti, ettei erillisten asioiden tai asiaryhmien luetteloiminen perussäännössä tämän vuoksi ole tarpeen. Seurakuntayhtymän toimivalta on niissä yksinomainen.

On itsestään selvää, että seurakuntayhtymä hoitaa omaan hallintoonsa kuuluvat tehtävät ilman, että niistä mainitaan erikseen perussäännössä.

Sen sijaan on välttämätöntä määritellä seurakuntayhtymän tehtäväpiiri muissa kuin edellä mainituissa lakisääteisissä asioissa, koska se määrää seurakuntayhtymän toimintapiirin rajat. Kaikki muu kuuluu seurakuntien itsensä hoidettaviin. Asiaa voidaan luonnehtia siten, että seurakuntayhtymän toimivalta on erityinen, perussäännöllä määritelty, ja seurakuntien toimivalta on yleinen kaiken muun kattava.

3 § Omaisuuden ja velvoitteiden siirtyminen

Seurakuntayhtymää perustettaessa seurakuntien varat ja velvoitteet siirtyvät seurakuntayhtymälle, jollei perussäännössä määrätä, että siinä mainittu omaisuus pysyy seurakunnan omistuksessa tai hallinnassa taikka seurakunta vastaa siinä mainitusta velvoitteesta. Siirtyvän omaisuuden saantokirjana on siitä laadittu perussääntöön liitettävä luettelo.

[4 § Tulonjakoperusteet seurakuntien kesken

Verotulojen jakoperusteista seurakuntien kesken voidaan joko ottaa määräyksiä perussääntöön tai asiasta voidaan päättää yhteisen kirkkovaltuuston erillisellä päätöksellä.

Jos verotulojen jakoperusteista on otettu määräyksiä perussääntöön, verotulojen jakoperusteiden mahdollisessa muuttamisasiassa on syytä muistaa seuraavaa. Perussäännön muutos, joka koskee verotulojen jakoperusteen muuttamista, on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi. Alistamisvelvollisuus voi tulla kyseeseen ainoastaan silloin, kun perussäännössä jo aikaisemmin ollut jakoperustetta muutetaan tai kun perussääntöön lisätään verotulojen jakoperusteet tilanteessa, joissa tästä asiasta ei ole aikaisemmin ollut perussäännössä mitään mainintaa. Jos perussäännön muutos on hyväksytty yksimielisesti, ei alistamista tarvita.

Edelleenkin verotulojen jakoperusteista seurakuntien kesken ei ole välttämätöntä määrätä perussäännössä. Edelleenkin on mahdollista, että verotulojen jaosta seurakuntien kesken päättää yhteinen kirkkovaltuusto erillisellä päätöksellään. Yhteinen kirkkovaltuustohan käyttää seurakuntayhtymässä budjettivaltaa päättämällä yhteisten tulojen jaosta seurakuntien kesken ja hyväksymällä talousarvion.]

[5 § Seurakuntien virkojen perustaminen ja lakkauttaminen

Seurakuntayhtymä päättää omien virkojensa perustamisesta ja lakkauttamisesta.

Kirkkolain 11 luvun 2 §:n 4 momentin nojalla yhtymä päättää myös seurakuntien virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta, jollei näitä asioita anneta perussäännössä seurakuntien hoidettavaksi. Jos seurakuntayhtymä päättää kaikkien virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta, ei tämä 5 § ole tarpeen perussäännössä. Tällöin riittää perussäännön 2 §:ssä oleva viittaus kirkkolain 11 luvun 2 §:n 4 momenttiin.]

Perussäännön voimaantulo ja alistaminen kirkkohallituksen ratkaistavaksi

Seurakuntayhtymän muodostavien seurakuntien kirkkovaltuustot päättävät seurakuntayhtymän muodostamisesta hyväksymällä perussäännön ja seurakuntayhtymälle siirtyvästä omaisuudesta tehdyn luettelon. Päätökset on alistettava kirkkohallituksen ratkaistavaksi.

PERUSSÄÄNTÖMALLI

Seurakuntayhtymän perussääntö

1 § Seurakuntayhtymän seurakunnat, nimi ja kotipaikka

..... kunnan/kuntien alueella olevat A:n, B:n ja C:n seurakunnat muodostavat kirkkolain 11 luvun 1 §:ssä tarkoitetun seurakuntayhtymän.

Seurakuntayhtymän nimi on ..... seurakuntayhtymä ja sen kotipaikka on ..... kunta.

2 § Seurakuntayhtymän tehtävät

Seurakuntayhtymä hoitaa sille kirkkolain 11 luvun 2 §:n 1 – 2 ja 4 momentissa säädettyt asiat.

Lisäksi seurakuntayhtymä hoitaa kirkkolain 11 luvun 2 §:n 5 momentin nojalla seuraavat asiat:

1. kiinteistötoimen,
2. rakennustoimen,
3. hautaustoimen,
4. muista hallintoon ja talouteen liittyvistä asioista
  - a) irtaimiston hankinnan ja hoidon,
  - b) .....
  - c) .....
  - d) .....
5. seurakunnalliseen toimintaan liittyvistä tehtävistä ja työmuodoista
  - a) sairaalasielunhoidon,
  - b) perheneuvonnan
  - c) diakoniatyön yleissuunnittelun ja erityisdiakoniatyön,
  - d) yhteiskunnallisen työn
  - e) kasvatustoiminnan yleissuunnittelun
  - f) erityisnuorisotyön,
  - g) .....

h) .....

3 § Omaisuuden ja velvoitteiden siirtyminen

Seurakuntien varat ja velvoitteet siirtyvät tämän perussäännön voimaantulopäivänä seurakuntayhtymälle.

Seurakuntayhtymälle siirtyvästä omaisuudesta on laadittu liitteenä oleva luettelo, joka toimii kirkkolain 11 luvun 3 §:n mukaisena siirtyvän omaisuuden saantokirjana

[A:n seurakunnan omistuksessa pysyy kuitenkin liitteessä Y mainittu omaisuus. A:n seurakunta vastaa liitteessä mainitusta omaisuudesta aiheutuvista velvoitteista.]

[4 § Tulonjakoperusteet seurakuntien kesken

Verotulot jaetaan seurakuntien kesken seuraavasti: .....

[5 § Seurakuntien virkojen perustaminen ja lakkauttaminen

Kirkkolain 11 luvun 2 §:n 4 momentin nojalla seurakuntayhtymä päättää virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta kuitenkin siten, että A:n ja B:n seurakuntien virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää kyseiset seurakunnat.]

_____

Tämä perussääntö tulee voimaan __.__.200__

Vahvistettu kirkkohallituksessa __.__.200__

_____

..... SEURAKUNNAN
SEURAKUNTANEUVOSTON OHJESÄÄNTÖ

Hyväksytty seurakuntaneuvostossa päivänä kuuta 200

Vahvistettu hiippakunnan tuomiokapitulissa päivänä kuuta 200

1 luku

Seurakuntaneuvoston kokous ja asioiden käsittely

1 §

Seurakuntaneuvoston kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtaja, joka määrää kokoontumisen ajan ja paikan. Seurakuntaneuvosto voi myös etukäteen vahvistaa kokousaikansa suunnitelman.

Seurakuntaneuvosto on lisäksi kutsuttava koolle, kun vähintään neljäsosa jäsenistä sitä kirjallisesti pyytää ilmoittamansa asian käsittelyä varten.

2 §

Kutsu kokoukseen toimitetaan jäsenille viimeistään [viisi] päivää ennen kokousta. Kutsuun on liitettävä luettelo käsiteltävistä asioista.

Jos asia on kiireellinen, seurakuntaneuvosto voi päättää ottaa sen käsiteltäväksi, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa.

3 §

Asioiden käsittelystä ja vaaleista säädetään tarkemmin kirkkolaissa, kirkkojärjestyksessä ja kirkon vaalijärjestyksessä sekä hallintolaissa.

Kokouksen sujuvan kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa jäsenten puheenvuorojen pituutta siten, että puheenvuoro voi kestää enintään [ ] minuuttia.

4 §

Seurakuntaneuvoston kokoukseen voidaan kutsua kuultavaksi asiantuntijoita.

5 §

Seurakuntaneuvosto päättää asiat esittelystä.

Seurakunnan toimintaa ja hengellistä elämää koskevat asiat esittelee kirkkoherra, jollei hän ole määrännyt asiaa muun viranhaltijan esiteltäväksi tai jollei esittelyvelvollisuus perustu viranhaltijan johtosääntöön tai seurakuntaneuvoston muuhun päätökseen. Muiden asioiden esittelystä määrätään viranhaltijan johtosäännössä tai seurakuntaneuvosto määrää siitä erikseen. Jos asian esittelystä ei ole määrätty johtosäännöllä tai muulla päätöksellä, tehtävästä huolehtii kirkkoherra.

Esittelijän tulee valmistella asiasta kirjallinen selonteko, joka perusteltuine ehdotuksineen toimenpiteiksi on ajoissa ennen kokousta toimitettava seurakuntaneuvoston jäsenille. Jos asian kiireellisyys sitä vaatii, esittelymuistio päätösehdotuksineen voidaan antaa kokouksessa. Vähäiset asiat voidaan kuitenkin esitellä suullisesti.

6 §

Kokouksen pöytäkirjaa pitää seurakuntaneuvoston tähän tehtävään valitsema sihteeri, joka voi olla seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranhaltija.

Pöytäkirjaan merkitään suoritettut äänestykset ja tehdyt päätökset sekä puheenjohtajan määräämät muut käsittelyyn liittyvät seikat.

Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksen valitsemaa pöytäkirjantarkastajaa tai, jos kokous niin päättää, seurakuntaneuvosto kokouksessaan. Jos pöytäkirjantarkastajat ja puheenjohtaja eivät ole yksimielisiä pöytäkirjan sisällöstä, seurakuntaneuvosto tarkastaa pöytäkirjan seuraavassa kokouksessaan.

2 luku

Seurakuntaneuvoston tehtävät

7 §

Seurakuntaneuvosto hoitaa kirkkolaissa, muussa laissa, kirkkojärjestyksessä ja kirkon vaalijärjestyksessä sille säädetyt tehtävät sekä ne toimeenpano- ja hallintotehtävät, joita ei ole säädetty tai määrätty muun viranomaisen tehtäväksi tai jotka asian luonteen vuoksi kuuluvat seurakuntaneuvoston suoritettaviksi.

Seurakuntaneuvosto päättää lisäksi niistä asioista, jotka on sille uskottu seurakuntayhtymän perussäännössä tai joissa yhteinen kirkkovaltuusto on erikseen siirtänyt sille päätösvaltansa.

[8 §

Seurakuntaneuvostossa on .....jaosto, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja ..... muuta jäsentä.

Jaoston tehtävänä on:

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....]

3 luku

Viranhaltijoiden ratkaisuvallta

9 §

Kirkkoherra

1) tekee seurakunnan [kirkkojärjestyksen 6 luvun 34 §:n 4 momentissa tarkoitettua työtä tekevää viranhaltijaa ja työntekijää] / [henkilökuntaa] koskevat päätökset seuraavissa asioissa:

- a) ottaa enintään kuuden kuukauden ajaksi sijainen, milloin viranhaltijalla tai työntekijällä on ollut lakiin tai virkaehtosopimukseen perustuva oikeus saada virkavapautta tai työlomaa;
  - b) ottaa määrärahojen puitteissa tilapäinen/määräaikainen viranhaltija tai määräaikainen työntekijä enintään kuuden kuukauden ajaksi;
  - c) vahvistaa viranhaltijan tai työntekijän valintapäätös, milloin päätös on ollut lääkärintodistuksen tai rikosrekisterinotteen puuttumisen vuoksi ehdollinen, jos esitetty lääkärintodistus on varaukseton tai rikosrekisterinotteessa ei ole rikosrekisterilain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja merkintöjä;
  - d) myöntää palkaton virkavapaus tai työloma viranhaltijalle tai työntekijälle enintään yhden kuukauden ajaksi, jos sen myöntäminen on seurakunnan harkinnassa eikä siitä aiheudu seurakunnalle lisäkustannuksia;
  - e) myöntää viranhaltijalle tai työntekijälle vuosiloma niiden lomapäivien osalta, joiden pitämisaikasta ei ole määrätty seurakuntaneuvoston tai muun viranomaisen vahvistamassa lomajärjestyksessä;
  - f) päättää viranhaltijan tai työntekijän vapaapäivien sijoittelusta, jollei asia kuulu muulle viranomaiselle, ja tehdä muutkin tämän työhön liittyvät virkasäännön [24 §:n 2 momentissa sekä 26 ja 27 §:ssä] tarkoitetut ratkaisut;
  - g) .....
- 2) päättää hankinnasta, jos sen arvo on enintään   €, jollei asia kuulu muulle viranhaltijalle;
- 3).....
- 4) .....

10 §

Virkasäännön alaisen viranhaltijan ratkaisuvallasta määrätään seurakuntaneuvoston hyväksymässä viranhaltijan johtosäännössä.

[

11 §

Seurakuntaneuvoston varapuheenjohtaja ratkaisee asiat, jotka koskevat:

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....

12 §

Edellä [9 – 11] §:n mukaan tehdyistä ratkaisuksista on pidettävä päätösluetteloa.

13 §

Seurakuntaneuvosto tai sen puheenjohtaja voi siirtää johtokunnan, luottamushenkilön tai viranhaltijan päättämän asian seurakuntaneuvoston käsiteltäväksi. Seurakuntaneuvosto voi tällöin kumota päätöksen tai muuttaa sitä tai palauttaa uudelleen käsiteltäväksi.

Kirkkoherran on huolehdittava siitä, että ote tai muu ilmoitus johtokunnan ja edellä [9-12] §:ssä tarkoitettujen viranhaltijoiden [ja luottamushenkilön] päätöksestä toimitetaan [ ] päivän kuluessa ratkaisusta seurakuntaneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tietoon. Seurakuntaneuvosto määrää erikseen, miten nämä päätökset saatetaan sen tietoon.

Jos seurakuntaneuvosto tai sen puheenjohtaja haluaa saattaa ratkaisun neuvoston käsiteltäväksi, vaatimus siitä tulee ilmoittaa asianomaiselle, joka on ratkaissut asian, [ ] päivän kuluessa siitä, kun asiaa koskeva päätösluettelon ote tai muu ilmoitus on saatettu seurakuntaneuvoston puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan tietoon.

Seurakuntaneuvosto voi etukäteen ilmoittaa, ettei se tule käyttämään siirto-oikeuttaan.

Voimaantulo

Tämä ohjesääntö tulee voimaan tuomiokapitulin vahvistamispäätöstä seuraavan kuukauden 1 päivänä.

Tällä ohjesäännöllä kumotaan seurakuntaneuvoston _____ päivänä _____ kuuta 19 _____ hyväksytty ja _____ päivänä _____ kuuta 19 _____ vahvistettu ohjesääntö.

OHJESÄÄNNÖN PERUSTELUJA

Yleistä seurakuntayhtymähallinnosta

Seurakuntayhtymähallintoa uudistetaan huomattavasti 1.1.2005 lukien. Suurin periaatteellinen muutos on siinä, että seurakuntayhtymien eri yhteistalousmuodoista (täydellinen yhteistalous ja osittainen yhteistalous) luovutaan. Tämän jälkeen niistä ei puhuta enää lainkaan. On vain yhdenlaisia seurakuntayhtymiä, joita kaikkia koskevat samat perussäännökset.

Seurakuntayhtymien hallintorakenne ja vaalijärjestelmä yhdenmukaistuu. Kaikilla seurakuntayhtymillä on seurakuntavaaleilla valittava yhteinen kirkkovaltuusto ja jokaisella seurakunnalla samoin valittava seurakuntaneuvosto. Kaikissa seurakuntayhtymissä yhtymän yhteinen kirkkovaltuusto käyttää lähtökohtaisesti yksittäisissä seurakunnissa kirkkovaltuustolle kuuluvaa toimivaltaa. Tämä merkitsee muutosta osittaisen yhteistalouden seurakunnille, kun taas tilanne enemmistönä olevissa täydellisen yhteistalouden seurakunnissa pysyy periaatteessa entisellään. Sen sijaan toimivaltasäännökset ovat siten entistä väljempiä, että seurakuntayhtymissä on aikaisempaa enemmän mahdollisuuksia järjestää seurakuntayhtymän ja

seurakuntien välisiä toimivaltasuhteita, joskin eräitä henkilöstöhallinnon asiaryhmiä siirretään yhtymän yksinomaiseen toimivaltaan. Perussäännöllä seurakunnalle voidaan antaa toimivalta perustaa ja lakkauttaa virkansa sekä määrätä kiinteästä omaisuudesta laajemmin kuin tähän asti, jolloin se saattoi koskea vain lahjoitusomaisuutta.

Kaikkien seurakuntayhtymien seurakunnissa on varsinaisena päättävänä elimenä vain seurakuntaneuvosto. Se vastaa pääasiassa yksittäisen seurakunnan kirkkoneuvostoa, mutta sillä on myös valtuustoluonteisia tehtäviä. Seurakuntaneuvoston asiana on huolehtia kaikista seurakunnan tehtävistä, jotka eivät lain tai perussäännön nojalla kuulu yhtymän päätettäviin. Seurakuntaneuvoston tehtäväkenttä on siten laaja. Sitä ei ole tarpeen eikä edes mahdollista yksityiskohtaisesti määritellä eikä kuvata ohjesäännössä, vaan yksittäiset tehtävät ilmenevät kirkkolaista, kirkkojärjestyksestä ja kirkon vaalijärjestyksestä sekä niiden nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä. Seurakuntaneuvostoa koskien niissä viitataan teknisesti pääsääntöisesti kirkkoneuvostoa koskeviin säännöksiin, jotka on siten otettava aina huomioon.

Uusi seurakuntaneuvoston ohjesäännön malli

Uusi ohjesääntömalli sisältää seurakuntaneuvoston kokousmenettelyä ja esittelyä koskevia perussäännöksiä. Ohjesäännön lisäksi on otettava huomioon kirkkolain ja kirkkojärjestyksen sekä hallintolain lukuisat menettelyä koskevat säännökset..

Neuvoston tehtäviä ei kuvata yksityiskohtaisesti, koska kirkkolain tai kirkkojärjestyksen taseisia säännöksiä ei toisteta alemmanasteisessa säännössä. Säännössä osoitetaan lakiin palautettu mahdollisuus perustaa jaosto myös seurakuntaneuvostoon. Neuvoston päätösvallan delegoinnista viranhaltija- ja luottamushenkilötasolle on omia pykäläiä tai varauksia.

1 §. Pykälässä määrätään seurakuntaneuvoston koollekutsumisesta. Seurakuntaneuvoston puheenjohtaja on pääsääntöisesti kirkkoherra, mutta puheenjohtajasta voidaan päättää siten, että varapuheenjohtaja toimii puheenjohtajana, jos neuvoston enemmistö, kirkkoherra ja varapuheenjohtaja ovat tästä yksimielisiä.

2 §. Pykälässä on kokouskutsua koskeva määräaika. Se on mallissa entinen viisi päivää, mutta siitä voidaan päättää toisinkin. Omat kokemukset käytössä olleesta määräajasta ratkaisevat. Kiireellinen asia voidaan joka tapauksessa ottaa käsiteltäväksi, vaikka sitä ei mainittaisi kutsussa. Tästä on kuitenkin päätettävä erikseen ja kirjattava se asianomaisen pykälän kohdalle.

3 §. Tämän pykälän taustalla on paljon kirkkolain ja kirkkojärjestyksen säännöksiä sekä uusi hallintolaki. Myös hankintalaki saattaa tulla sovellettavaksi. Vaaleja koskevia säännöksiä on myös kirkon vaalijärjestyksessä. Yleissäännöksiä on KL 7 ja 25 sekä KJ 7 luvuissa. Seurakuntaneuvostoa koskevia omia säännöksiä on KL 11 ja KJ 10 luvuissa. Kirkkoneuvostoa koskevat KL 10 ja KJ 9 lukujen säännökset koskevat pääsääntöisesti seurakuntaneuvostoa KL 11:9-11 nojalla. KL 9:11 nojalla on huomattava, että seurakuntaneuvoston käsitellessä sille uskottua yhteisen kirkkovaltuuston päätösvaltaan muutoin kuuluvaa asiaa noudatetaan, mitä vastaavasti kirkkovaltuustosta ja asioiden käsittelemisestä siellä säädetään tai määrätään. Tällöin voidaan joutua käsittelemään asia määräenemmistöasiana (viran perustaminen) sekä lisäksi alistamaankin päätös (kiinteistöluovutus).

Jos puheenjohtajalle halutaan antaa jäsenen puheoikeutta koskeva rajoitusvalta, on puheenvuoron enimmäispituutta koskeva määräys otettava ohjesääntöön

4 §. Kokoukseen voidaan kutsua asiantuntijoiksi seurakunnan ja seurakuntayhtymän viranhaltijoiden lisäksi ulkopuolisiakin. Näin voitaisiin menetellä ilman määräystäkin.

5 §. Pykälässä määrätään esittelystä ja esittelijästä

Pykälän 1 momentin mukaan seurakuntaneuvostossa asiat päätetään esittelystä kirkkojärjestyksen 7 luvun 1 §:n 2 momentin nojalla. Ilman esittelijän tekemää ehdotusta asiaa ei voida ottaa päätettäväksi. Tämä jättevöittää asioiden valmistelua, mutta ei estä ottamasta kokouksessa esille nousseita rutiiniluontoisia tai vähäisiä asioita päätettäväksi, kunhan asianomainen esittelijä ottaa ne nimiinsä esiteltäväkseen. Jos asia on laajakantoisempi, se edellyttää erillistä kirjallista valmistelua ja esittelyä myöhemmässä kokouksessa.

Pykälän 2 momentissa määrätään esittelijöistä. Sen mukaan ensisijaisesti kirkkoherra esittelee toimintaa ja hengellistä elämää koskevat asiat. Kirkkojärjestyksen 7 luvun 1 §:n 2 momentin nojalla myös kirkkoherra esittelee asiat. Hänellä on yleinen esittelyvelvollisuus myös niissä esille tulevista asioista, joiden esittelystä ei muualla mitään määrätä. Hän voi määrätä esittelytehtävän muulle viranhaltijalle, esimerkiksi kappalaiselle. Tästä voidaan niin haluttaessa ottaa momenttiin tarkempikin määräys, jos tälle halutaan antaa itsenäinen esittelyoikeus siihen kuuluvine esittelijän erityisine oikeuksineen ja vastuineen. Virkasäännön alaisten viranhaltijoiden osalta esittelystä on käytännöllisempää määrätä viranhaltijan johtosäännössä. Sitä ei alisteta, joten sitä on helpompi ja joustavampi tarkistaa.

Pääsääntöisesti esittely on kirjallinen. Esittelymuistiosta on ilmentävä ne perustelut, joihin päätösehdotus nojautuu. Hallintolaki edellyttää perusteltuja päätöksiä. Esittelymuistio on toimitettava ajoissa jäsenille. Neuvosto antaa tästä omia yksityiskohtaisempia määräyksiä. Kiireellisen asian esittelymuistio voidaan jakaa pöydälle. Vähäisiä asioita ei tarvitse valmistella kirjallisesti.

6 §. Pykälässä määrätään sihteeristä, pöytäkirjan pitämisestä ja sen tarkastamisesta. Myös pöytäkirjan pitäjän tulee olla esteetön samalla tavalla kuin asioiden käsittelyyn osallistuvien jäsenten. Puheenjohtajan ja sihteerin ollessa pöytäkirjan sanamuodosta eri mieltä puheenjohtajan kanta ratkaisee. Sihteerin voi saattaa tällöin eriyvän käsityksensä pöytäkirjantarkastajien tietoon. Jos pöytäkirjan oikeellisuudesta vallitsee erimielisyyttä puheenjohtajan ja pöytäkirjanpitäjien kesken, pöytäkirja tarkastetaan seuraavassa kokouksessa. Tarkastuskäsittelyyn ottavat tällöin osaa myös ne jäsenet, jotka eivät ole olleet aikaisemmassa riidanalaisessa kokouksessa.

7 §. Seurakuntaneuvoston tehtäviä ei pyritä enää luettelemaan säännössä yleisperustelujen nojalla. Neuvoston tehtävät nousevat kirkkolaista, kirkkojärjestyksestä ja kirkon vaalijärjestyksestä sekä mahdollisesti perussäännöstä ja yhteisen kirkkovaltuuston muista ratkaisuvallan siirtopäätöksistä. Ne on kaikki hoidettava, onpa niistä maininta ohjesäännössä tai ei.

[8 §. Tällä pykälällä osoitetaan, että neuvostolla voi olla jaosto. Kirkkohallituksessa ei ole voitu arvioida jaostojen tarvetta sillä tarkkuudella, että niistä voitaisiin laatia muu kuin kehyspykälä.]

9 §. Pykälissä 9 – 10 esitetään viranhaltijoille ja neuvoston varapuheenjohtajalle (luottamushenkilö) kuuluva ratkaisovalta. Jos päätösvaltaa ei ole uskottu erikseen näille, kuuluu asia itse neuvostolle. Jotta asiat sujuisivat joustavasti ja tarkoituksenmukaisesti, on näihin pykäliin kiinnitettävä erityistä huomiota.

Pykälässä esitetään kirkkoherran ratkaisovalta. Pääosa asioista koskee henkilöstöhallintoa. Seurakunnissa on erikseen harkittava, ratkaiseeko kirkkoherra ne kaikki vai osan niistä. Pykälän 1 kohdassa on molemmat vaihtoehdot esitetty hakasuluilla. Pykälän tarkempi sisältö jää

harkittavaksi seurakunnassa, mutta mallissa on esitetty yleisimpiä asioita. Viittaukset seurakunnan tai seurakuntayhtymän voimassa olevaan virkasääntöön on tarkastettava, että ne ovat oikein. Pykälässä on muuna asiaryhmänä nostettu esiin hankinnat. Seurakunnan hankintatoimivaltuuksista on luotava kattavat määräykset ohjesäännön ja muiden sääntöjen avulla.

10 §. Pykälässä todetaan selvyuden vuoksi, että virkasäännön alaisen viranhaltijan ratkaisuvallasta määrätään neuvoston hyväksymässä viranhaltijan johtosäännössä, jota ei alisteta. Ratkaisuvalltaa voidaan johtosäännöllä siten antaa eri työaloista vastaaville johtaville viranhaltijalle, esimerkiksi diakoniatyöstä tai nuorisotyöstä vastaavalle, jos he ovat neuvoston alaisia eli heidän oikeudellisesta asemastaan määrätään virkasäännöllä ja tehtävistä johtosäännöllä.

Kun seurakunnan papistoa ei pidetä neuvoston alaisena eikä virkasääntö koske sitä, ei neuvoston ratkaisuvalltaa voida säännöksen puuttuessa siirtää heille lainkaan. Siten esimerkiksi suurtenkaan seurakuntien piirikappalaisille ei voida siirtää ohjesäännöllä neuvostolle kuuluvaa ratkaisuvalltaa. Sitä voidaan siirtää vain kirkkoherralle, jonka ratkaisuvallasta määrätään edellisessä pykälässä.

[*11 §.* Tämä pykälä kuvaa sitä, että myös neuvoston varapuheenjohtajalle voidaan antaa ratkaisuvalltaa.]

12 §. Viranhaltija- ja luottamushenkilöpäätöksistä on pidettävä päätösluetteloa.

13 §. Pykälässä on menettelymääräyksiä asian siirtämisestä neuvoston ratkaistavaksi.

Pykälän 2 momentissa määrätään siitä ajasta, jonka kuluessa seurakuntaneuvoston alaisen toimielimen, luottamushenkilön ja viranhaltijan päätöksestä on ilmoitettava neuvoston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle. Aikamäärä on jätetty avoimeksi. Sen olisi oltava riittävän lyhyt päätöksen täytäntöönpanon mahdollisimman pikaiseksi toteuttamiseksi, varsinkin kun asiat kiireellisinä sitä useimmiten edellyttävät, mutta myös tehtävä mahdolliseksi neuvoston asiaan puuttuminen niin tarvittaessa. Aikaisemmassa malliohjesäännössä ollut suositus asioiden ilmoittamisesta neuvostolle sen seuraavassa kokouksessa takasi kyllä täysin jälkimmäisen tarpeen, mutta ei lainkaan ensimmäistä. Tässä mallisäännössä on päädytty samantapaiseen rakenteelliseen ratkaisuun kuin mikä kirkkoneuvoston kohdalla on vanhastaan ollut voimassa. Avainkysymys on löytää seurakunnassa sopiva tapa päätösten ilmoittamiseksi neuvoston jäsenille. Tästä ei voida antaa yksityiskohtaisia suosituksia mallisäännössä. Tiedottamisessa ja jäsenten ajan tasalla pitämisessä voitaneen käyttää esimerkiksi sähköpostia ja faksia, mutta myös päätöksiä pitäminen nähtävillä seurakunnan virastossa on eräs tapa. Henkilöstöasioihin saattaa liittyä myös salassa pidettäviä tietoja, mikä on otettava huomioon. Seurakuntakohtaiseen ratkaisuun voivat vaikuttaa muun muassa seurakunnan alueen ja jäsenmäärän suuruus, päätösvallan delegoinnin aste ja siitä johtuva käytännössä esille tulevien asioiden määrä.

Myös se aika, jonka kuluessa siirtovaatimus on esitettävä, on seurakunnan harkittava edellä sanottujen periaatteiden mukaisesti. Jos siirtovaatimus tehdään, merkinnee se monissa tapauksissa ylimääräistä seurakuntaneuvoston kokousta.

Seurakuntaneuvosto voisi etukäteen ilmoittaa johtokunnalle ja viranhaltijoille, ettei se tule käyttämään siirto-oikeuttaan. Tällainen ilmoitus voidaan myös rajoittaa koskemaan erikseen määriteltäviä asiaryhmiä kuten tietynlaisia henkilöstöasioita, hankintarajoja tai muita vastaavia

rajauksia. Tällainen rajoitus on käytännössä tarkoituksenmukainen usein kiireellisten asioiden täytäntöön panemiseksi ja asioiden joutuisaksi ja tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi.

Voimaantulo. Uusi ohjesääntö tulee voimaan tuomiokapitulin vahvistamispäätöstä seuraavan kuukauden alusta. Samasta ajankohdasta kumotaan vanha ohjesääntö.